

Rusland, Spitsbergen: de Trust Artikugol

Door John Laureijsen

Spitsbergen (Noors Svalbard) is een eilandengroep (archipel) in de Noordelijke IJszee, zo'n 565 km ten noorden van Noorwegen, die uit drie grotere en een tachtigtal kleine eilanden bestaat. De eilandengroep maakt deel uit van het koninkrijk Noorwegen. Spitsbergen is waarschijnlijk in 1194 ontdekt door Willem Barendzn.

Door de belangen die ontstonden door de walvisvaart kwamen de eilanden afwisselend in handen van de Engelsen, de Nederlanders, de Noren, Zweden, Denen, Russen en Amerikanen. In 1920 is een overeenkomst gesloten die de eilanden toekent aan Noorwegen.

Pyramiden is de naam van een district ten westen van Billefjord, bij Mount Pyramid waar kool werd gevonden. Dit gebied werd oorspronkelijk in 1910 door een Zweedse expeditie onder Bertil Høgbom geclaimd. Svenska Stenkolsaktiebolaget Spetsbergen bezat de claim vanaf 1921 en verkocht deze in 1926 aan Russky-Grumant. een Russisch bedrijf. Zij verkochten de claims in 1931 aan de Russische staat.

Trust Arktikugol (ТРСЕТ "АРКТИКУГОЛЬ") werd daardoor in 1931 uitbater van de mijn. In 1932 werd de N.V.Nederlandsche Spitsbergen Compagnie (Nespico) overgenomen en werd begonnen met het delven van kolen in Barentsburg [БАРЕНЦБУРТ]. Vanaf het allereerste begin werd gebruik gemaakt van eigen bankbiljetten.

Uitgegeven biljetten	Year	1 k	2 k	3k	5 k	10 k	20 k	50 k	1 r	3 r	5 r
9.31.01	1931	x	x	x	x	x			x	x	x
9.35.01	1935					x	x	x	x		

9.31.01
1 Kopeke 1931

9.35.07
50 Kopeke 1935

In 1933 werden meteorologische en radiografische begonnen in Barentsburg. Het grootste deel van deze diensten werden in 1952 verkocht aan S.N.S.K. Op alle bankbiljetten van Artikugol, behalve die verschenen zijn in 1931 en 1979, staat het jaar van verschijning. In

1940 stond op de bankbiljetten de tekst: "coupons voor goederen in de winkels van de mijnen van de Trust Artikugol".

Uitgegeven biljetten	Year	1 r	3 r	5 r	10 r	25 r	50 r	100 r
9.40.01	1940	x	x	x	x	x	x	x
9.46.01	1946	x	x					

9.40.11
10 Ruble 1940

9.46.08
1 Ruble 1946

Door de oorlog werden de werkzaamheden stilgelegd tot 1946 / 1947 toen men Spitsbergen de hoofdvestiging van het bedrijf maakten. Vrij snel echter werd weer teruggekeerd naar Barentsburg. Op alle Artikugol bankbiljetten staat de tekst: "The Ministry for Coal Industry in the Western Areas of the Soviet Union. The State Enterprise for the Mining and Sale of Coal on the Island of Spitsbergen. ARCTICUGOL Token no. xxxxx grants the right to draw supplies from the mining company Arcticugol's stores on the Island of Spitsbergen to the amount of xxx kopeks/rubels. No loss declaration will be accepted."

De bankbiljetten van Arktikugol worden vaak gezien als de meest noordelijkste geldeenheden ter wereld. Ze zijn geliefd bij verzamelaars maar helaas moeilijk verkrijgbaar. Bankbiljetten van voor 1957 zijn extreem zeldzaam. Van een aantal van de grotere coupures zijn geen exemplaren bekend maar wordt alleen vermoed dat deze zijn verschenen. De tekst op de biljetten wordt vanaf 1961 vervangen door de tekst: "The Ministry of the Ocean-Going Fleet".

Uitgegeven biljetten	Year	1 k	3k	5 k	10 k	20 k	1 r	3 r	5 r	10 r	25 r	50 r	100 r
9.57.01	1957	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

9.57.01
1 Kopeke 1957

9.57.02
3 Kopeke 1957

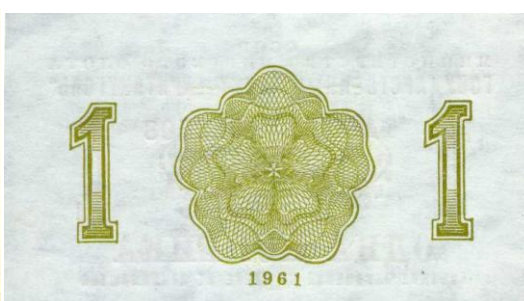

9.57.03
5 Kopeke 1957

9.57.04
10 Kopeke 1957

Uitgegeven biljetten	Year	1 k	2 k	3k	5 k	10 k	20 k	1 r	3 r	5 r	10 r	25 r	50 r	100 r
9.61.01	1961	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

9.61.01
1 Kopeke 1961

9.61.02
2 Kopeke 1961

9.61.03
3 Kopeke 1961

9.61.05
5 Kopeke 1961

Uitgegeven biljetten	Year	1 k	2 k	3k	5 k	10 k	20 k	50 k	1 r	3 r	5 r	10 r	25 r	50 r	100 r
9.79.01	1979	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

9.79.01
1 Kopeke 1979

9.79.02
2 Kopeke 1979

9.79.03
3 Kopeke 1979

De bankbiljetten van 1961 en 1979 worden nog regelmatig te koop aangeboden op website van gespecialiseerde handelaren of zelfs zo nu en dan op E-bay. De prijzen variëren dan van enkele tientallen euro voor de lagere coupures tot enkele honderden voor de grotere waarden.

Referenties:

World Paper Money Catalog

<http://www.svalbard.com/>

<http://www.sedelmynt.se/finland/svalbard.htm>

<http://www.atsnotes.com/catalog/spitzbergen/spitzbergen.html>

Afbeeldingen:

Jaren 30 en 40: <http://www.janerijs.no/Banknotes/arktikuq.htm>

Jaren 50, 60 en 70: privé collectie